

ingediend op **956** (2021-2022) – Nr. 1
11 oktober 2021 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Maurits Vande Reyde, Inez De Coninck, Tinne Rombouts,
Andries Gryffroy, Orry Van de Wauwer en Paul Van Miert

over het verbeteren van de toegankelijkheid
van de publieke gebouwen en de publieke ruimte
in Vlaanderen

TOELICHTING

1. Situering

Toegankelijkheid is en blijft een belangrijk uitgangspunt voor een inclusieve samenleving. De overheid heeft op dat vlak de opdracht om te waarborgen dat openbare gebouwen toegankelijk zijn voor iedereen.

De klemtoon op het belang van toegankelijkheid is niet nieuw. De wet van 17 juli 1975 betreffende de toegang van gehandicapten tot gebouwen toegankelijk voor het publiek bepaalde al dat elk publiek gebouw toegankelijk moet zijn voor iedereen. Die gedachte werd doorgetrokken naar het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening. In artikel 54 van dat decreet werd de basis opgenomen om voor de toegankelijkheid van gebouwen de nodige maatregelen te nemen. Dat artikel bepaalde dat de Vlaamse Regering gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen kan vaststellen die voorschriften bevatten om onder meer te zorgen voor de toegang voor personen met verminderde beweeglijkheid tot al dan niet bebouwde onroerende goederen of delen ervan, toegankelijk voor het publiek. Artikel 100 van datzelfde decreet verduidelijkte bovendien dat de stedenbouwkundige vergunning geweigerd mag worden als niet voldaan is aan de regels voor de toegang van personen met een verminderde beweeglijkheid tot al dan niet bebouwde onroerende goederen of delen ervan, toegankelijk voor het publiek. De mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om stedenbouwkundige verordeningen vast te stellen en op die manier te zorgen voor de toegang voor personen met een functiebeperking tot al dan niet bebouwde onroerende goederen of delen ervan, toegankelijk voor het publiek werd vervolgens ook opgenomen in artikel 2.3.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

De meest baanbrekende en belangrijkste maatregel in dat verband is evenwel het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, dat op 13 december 2006 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd goedgekeurd. België heeft het verdrag op 30 maart 2007 ondertekend en op 2 juli 2009 geratificeerd. Het werd op 30 april 2009 door het Vlaams Parlement aangenomen, en op 8 mei 2009 bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering. Dat verdrag kondigt een nieuwe aanpak aan voor personen met een handicap: ze worden niet langer bekeken vanuit medisch perspectief, maar wel vanuit een relationele invalshoek. Concreet bevat het verdrag voor de lidstaten de verplichting om alle grondrechten en fundamentele vrijheden van personen met een handicap te respecteren en de inclusie van personen met een handicap te ondersteunen op alle vlakken van het leven, door alle omgevingsgebonden obstakels die personen met een handicap uitsluiten van het maatschappelijke, economische, beleids- en culturele leven uit de weg te ruimen en door hen een toereikende toegang te verzekeren tot bestaansmiddelen, goederen en diensten, zodat ze zelfstandig en onafhankelijk van anderen hun eigen keuzes kunnen maken. Artikel 9 van het VN-verdrag handelt specifiek over toegankelijkheid en zet de ondertekenende partijen ertoe aan om personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen de toegang te garanderen tot de fysieke omgeving, tot vervoer, informatie en communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en -systemen, en tot andere voorzieningen en diensten die openstaan voor of verleend worden aan het publiek, in zowel stedelijke als landelijke gebieden. Het VN-verdrag (VN: Verenigde Naties) legt op dat passende maatregelen moeten worden genomen om de tenuitvoerlegging van minimumnormen en richtlijnen voor de toegankelijkheid van faciliteiten en diensten die openstaan voor of verleend worden aan het publiek, te ontwikkelen en af te kondigen, en de toepassing ervan te controleren.

De hierboven vermelde decretale en verdragsbepalingen hebben de basis gelegd voor de Vlaamse Toegankelijkheidsverordening¹. Die verordening stelt in de aanhef dat het voor personen met een handicap essentieel is dat de bebouwde leefomgeving bereikbaar, betreedbaar en bruikbaar is, of met andere woorden, dat ze toegankelijk is: "Alleen een dergelijke toegankelijke leefomgeving garandeert het recht om autonoom en op een gelijkwaardige manier te kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven, of het nu gaat om werk, onderwijs, culturele activiteiten", aldus de toelichting bij de verordening.

Er werden al diverse initiatieven genomen om de toegankelijkheid van voor het publiek toegankelijke gebouwen te garanderen. Op 24 juni 2020 vond in het Vlaams Parlement een hoorzitting (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 416/1) plaats over het evaluatieonderzoek van de Vlaamse Toegankelijkheidsverordening door Inter, het agentschap Toegankelijk Vlaanderen. Daaruit bleek dat het Vlaamse beleid rond de toegankelijkheid van openbare gebouwen verder verfijnd kan worden.

Dit voorstel van resolutie heeft als doel om daartoe een aanzet te geven, zodat op een toekomstgerichte manier de fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen in Vlaanderen verder wordt verbeterd.

2. Het Vlaamse regeerakkoord

Dit voorstel van resolutie past ook in de doelstellingen die in het Vlaamse regeerakkoord zijn opgenomen over toegankelijkheid. Het regeerakkoord wijst erop dat een integraal toegankelijke leefomgeving de sleutel is tot een maatschappij waarin iedereen gelijke kansen heeft. De overheid zal een voorbeeldrol vervullen door zowel haar fysieke als haar digitale dienstverlening integraal toegankelijk te maken. Ook de gemeenten zullen gestimuleerd worden om een integraal toegankelijkheidsbeleid te voeren. Inter wordt aangewezen als partner om die doelstelling mee te helpen realiseren en er zal bekeken worden hoe de werking van Inter kan worden geoptimaliseerd.

Daarnaast bepaalt het regeerakkoord dat zal worden nagegaan hoe beter kan worden gegarandeerd dat nieuwe of verbouwde publiek toegankelijke gebouwen effectief toegankelijk zijn en dat daarvoor de nodige maatregelen zullen worden genomen.

3. De beleidsnota Omgeving en de beleidsnota Gelijke Kansen

Zowel in de beleidsnota Omgeving 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 135/1) als in de beleidsnota Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 141/1) is er aandacht voor de verbetering van de toegankelijkheid in Vlaanderen. De beleidsnota Omgeving stelt dat ervoor zal worden gezorgd dat publiek toegankelijke gebouwen ook effectief toegankelijk zijn voor iedereen. Bovendien wordt beklemtoond dat, om die toegankelijkheid te garanderen, het bestaande instrumentarium zal worden geoptimaliseerd, mede op basis van het evaluatierapport van Inter.

De beleidsnota Gelijke Kansen verwijst ook expliciet naar het evaluatierapport en stelt dat het de basis zal vormen voor een eventuele bijsturing van de regelgeving, zodat beter gegarandeerd kan worden dat nieuwe of verbouwde publiek toegankelijke gebouwen effectief toegankelijk zijn. In de beleidsnota wordt ook gewezen op het belang om te blijven inzetten op bewustwording en sensibilisering, waarbij een sterk geloof in de principes van het universal design (universeel ontwerp) vooropstaan. Ontwerpers en studenten – de ontwerpers van morgen – worden daarbij als belangrijke doelgroepen beschouwd.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid.

4. Resultaten van het onderzoek van Inter

Inter heeft in opdracht van de Vlaamse Regering de Toegankelijkheidsverordening geëvalueerd². Uit dat onderzoek kwamen de volgende belangrijke vaststellingen naar voren:

- er is een algemene wil om de Toegankelijkheidsverordening te behouden;
- bij renovatieprojecten blijkt het wel moeilijker om de normen van de toegankelijkheidsregeling toe te passen;
- de afwijkingsmogelijkheden die de regeling biedt, zijn onvoldoende bekend en laten onvoldoende toe om voor een alternatieve aanpak te kiezen;
- effectieve controle en handhaving zijn essentiële hefboomen, en opdrachtgevers zijn niet geneigd om te investeren in toegankelijkheid als de kans op een vergunningsweigering klein of zo goed als onbestaand is;
- de handhaving is zeer beperkt: toegankelijkheid behoort niet tot de gewestelijke handhavingsprioriteiten en op het lokale niveau blijkt onvoldoende expertise voorhanden voor een nauwgezette controle;
- belonende maatregelen zijn een mogelijke stimulans om de regelgeving toe te passen. Voorbeelden zijn het toekennen van een label of een financiële ondersteuning door een tijdelijke vermindering van de onroerende voorheffing;
- ontwerpers en omgevingsambtenaren geven aan dat ze over onvoldoende kennis beschikken om de regelgeving correct toe te passen en te controleren;
- sinds de invoering van de regelgeving valt er op het terrein weinig of geen verbetering te noteren op het vlak van toegankelijkheid.

In het evaluatieverslag valt ook te lezen dat maar bij 9 van de 147 onderzochte dossiers bij de bouwaanvraag de Vlaamse Toegankelijkheidsverordening correct werd toegepast. Na de effectieve uitvoering bleek dat geen enkel van die dossiers nog volledig voldeed aan de vereisten van de Toegankelijkheidsverordening. Ondanks de verschillende initiatieven en maatregelen die al voor toegankelijkheid zijn genomen, moet dus worden vastgesteld dat heel wat gebouwen nog altijd moeilijk toegankelijk blijven voor rolstoelgebruikers, voor mensen met een kinderwagen, voor mensen die maar moeilijk trappen kunnen oplopen enzovoort. In het evaluatieverslag wordt die vaststelling als volgt verwoord: "De resultaten van dit onderzoek tonen aan dat de toegankelijkheidsverordening momenteel niet de gewenste impact heeft op de effectieve basistoegankelijkheid van nieuwe gebouwen en grondige renovaties."

5. Reikwijdte van dit voorstel van resolutie

De indieners van dit voorstel van resolutie zijn de mening toegedaan dat, zoals in het regeerakkoord en in de beleidsnota's van de bevoegde ministers vooropgesteld wordt, verder moet worden ingezet op de realisatie van een integraal toegankelijke leefomgeving in Vlaanderen. Onderzoek³ toont immers aan dat een aanzienlijk deel van de bevolking gebaat is bij het verder inzetten op de integrale toegankelijkheid van gebouwen.

Integrale toegankelijkheid behelst een brede waaier aan voorwaarden. Dit voorstel van resolutie richt zich specifiek op het verbeteren van de toegankelijkheid van publiek toegankelijke gebouwen (in de tekst ook met het synoniem 'openbare gebouwen' aangeduid).

De stedenbouwkundige verordening definieert publiek toegankelijke gebouwen als volgt: "Een ruimte die openstaat voor het publiek of bedoeld is voor gemeenschappelijk gebruik, ook al is de toegang beperkt tot een of meer welbepaalde categorieën van personen, met uitzondering van de ruimtes die alleen toegankelijk

² Inter. Evaluatieonderzoek Vlaamse Toegankelijkheidsverordening. Eindrapport.

³ Directe kosten en baten van integrale toegankelijkheid voor publieke gebouwen in Vlaanderen. Universiteit Hasselt, Faculteit Architectuur en Kunst, 1 oktober 2019.

zijn voor werknemers, alsook van de technische ruimtes en opslagruimtes die niet dienen als archiefruimte, en van de toegangen en deuropeningen, gangen en overlopen en niveauverschillen die uitsluitend naar die ruimtes leiden.”

Het gaat dus bijvoorbeeld over alle vrij toegankelijke overheidsgebouwen en publieke instellingen zoals ziekenhuizen, theaters, bioscopen en bibliotheken, maar ook over winkels, horecagelegenheden, kantoorgebouwen en appartementsgebouwen.

Dit voorstel van resolutie heeft niet als doelstelling het bestaande openbaar patrimonium drastisch aan te passen aan verstrengde toegankelijkheidsregels. De kosten die daaraan gelinkt zijn, zouden onevenredig groot zijn in verhouding tot de maatschappelijke baten, wat op zijn beurt het maatschappelijk draagvlak voor toegankelijkheid zou doen afnemen. Wel wil dit voorstel van resolutie ervoor zorgen dat de toegankelijkheid van openbare gebouwen – bijvoorbeeld bij nieuwbouw of rennovatie – toekomstgericht versterkt wordt.

Maurits VANDE REYDE
Inez DE CONINCK
Tinne ROMBOUTS
Andries GRYFFROY
Orry VAN DE WAUWER
Paul VAN MIERT

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het Vlaamse regeerakkoord 2019-2014;
 - 2° de beleidsnota Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering 2019-2024 (*Parl. St. Vl.Parl. 2019-20, nr. 141/1*);
 - 3° de beleidsnota Omgeving 2019-2024 (*Parl. St. Vl.Parl. 2019-20, nr. 135/1*);
 - 4° het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 13 december 2006;
 - 5° het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkekansenbehandelingsbeleid;
 - 6° het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid, hierna de Vlaamse Toegankelijkheidsverordening te noemen;
 - 7° het decreet van 28 maart 2014 houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Toegankelijk Vlaanderen in de vorm van een private stichting;
 - 8° het eindrapport Evaluatieonderzoek Vlaamse Toegankelijkheidsverordening van Inter, het agentschap Toegankelijk Vlaanderen;
 - 9° de hoorzitting van 24 juni 2020 in het Vlaams Parlement in de vergadering van de Verenigde Commissies voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering en voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie over het evaluatieonderzoek van de Vlaamse Toegankelijkheidsverordening door het agentschap Inter (*Parl. St. Vl.Parl. 2019-20, nr. 416/1*);
 - 10° het feit dat een integraal toegankelijke leefomgeving de sleutel is tot een samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft;
 - 11° het Vlaams Horizontaal Integratie- en Gelijkekansenbeleidsplan 2020-2024, dat conform doelstelling 8 wil werk maken van de toegankelijkheid van publieke gebouwen en van de publieke ruimte, en van de dienstverlening van de Vlaamse en de lokale overheden;
- overwegende dat:
 - 1° de toegankelijkheid van openbare gebouwen en van de publieke ruimte een onmiskenbare voorwaarde is voor echte integrale toegankelijkheid in Vlaanderen;
 - 2° er een toegankelijkheidsreflex nodig is bij elke beleidskeuze en elke ingreep in de publieke ruimte en in het publieke gebouwenpatrimonium;
 - 3° er in Vlaanderen ruimte is voor verbetering op het vlak van de toegankelijkheid van openbare gebouwen en van de publieke ruimte;
 - 4° aandacht hiervoor bij ontwerp, plannings- en uitvoeringsfase de toegankelijkheid significant kan verbeteren;
 - 5° het een misvatting is dat een verhoogde toegankelijkheid automatisch tot zeer grote uitgaven leidt;
 - 6° de kennis en expertise op het vlak van integrale toegankelijkheid nog te beperkt en te verspreid zijn;
 - 7° uit het Evaluatieonderzoek Vlaamse Toegankelijkheidsverordening blijkt dat:
 - a) de Vlaamse Toegankelijkheidsverordening niet altijd correct toegepast en nageleefd wordt;
 - b) zichtbare resultaten op het vlak van toegankelijkheid sinds de invoering van de Vlaamse Toegankelijkheidsverordening op het terrein maar mondjesmaat merkbaar zijn;

- c) de huidige Vlaamse Toegankelijkheidsverordening onvoldoende hefboomen biedt om de gewenste integrale toegankelijkheid – of zelfs maar een basis-toegankelijkheid – van het openbaar gebouwenpatrimonium te realiseren, onder meer doordat er te weinig controle of handhaving wordt uitgeoefend, economische belangen prevaleren, de toepassing van de verordening bij renovaties en erfgoedpanden moeilijk en duur is, en architecten onvoldoende kennis over toegankelijkheid hebben;
 - 8° in het Evaluatieonderzoek Vlaamse Toegankelijkheidsverordening de volgende hefboomen voor een betere toegankelijkheid worden aanbevolen:
 - a) de regelgeving verduidelijken en toepassen;
 - b) een betere toepassing van de regelgeving ondersteunen;
 - c) de performantie van de regelgeving controleren, handhaven en monitoren;
 - d) inzetten op een kenniscentrum voor toegankelijkheid;
 - e) positieve waardering gebruiken als impuls voor integrale toegankelijkheid;
 - f) een groeipad voor bestaande gebouwen uitwerken;
 - 9° toegankelijkheid een van de tien doelstellingen is in het Vlaams Horizontaal Integratie- en Gelijkekansenbeleidsplan 2020-2024, dat de integrale toegankelijkheid als absolute kwaliteitsvoorwaarde vooropstelt en daarnaast wijst op de voorbeeldfunctie van de overheid, het stimuleren van de lokale besturen, de maatschappijbrede inzet op informatieverstrekking en een efficiënte, doelgerichte regelgeving met het oog op het bereiken van een basistoegankelijkheid van de bebouwde omgeving;
 - 10° Vlaanderen al wel beschikt over een aantal flankerende initiatieven zoals de website www.toegankelijkgebouw.be, een telefonische helpdesk voor ontwerpers en omgevingsambtenaren en door Inter uitgewerkte adviezen;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
- 1° te zorgen voor een betere sensibilisering van private en publieke actoren op het vlak van de toegankelijkheid van publieke gebouwen en de publieke ruimte, bijvoorbeeld door een combinatie van de volgende middelen:
 - a) via sensibiliseringsacties de meerwaarde van toegankelijkheid beklemtonen, rekening houdend met de veranderende samenleving (vergrijzing, vermaatschappelijking van de zorg enzovoort) en met de toename van de groep van mensen voor wie toegankelijkheid absoluut noodzakelijk is om op een volwaardige manier te kunnen deelnemen aan de samenleving;
 - b) het belang beklemtonen van universal design, waarbij latere aanpassingen van gebouwen vermeden worden of met beperkte ingrepen en kosten doorgevoerd kunnen worden;
 - c) toegankelijkheid als kernkwaliteit naar voren schuiven in de werking van het Vlaamse bouwmeesterschap;
 - d) de uitdagingen van toegankelijkheid op de agenda plaatsen van het Vlaams Bouwoverlegcomité (VBOC) en oog hebben voor een realistische ontwerp- en bouwpraktijk;
 - e) de steden en gemeenten informeren over de mogelijkheden om hun gebouwenpatrimonium en publieke ruimte beter toegankelijk te maken;
 - 2° vanuit de Vlaamse overheid het principe 'leiden door het goede voorbeeld te geven' toe te passen en te promoten voor de toegankelijkheid van publieke gebouwen. Dat betekent dat de Vlaamse overheid de goede praktijken voor toegankelijkheid toepast in de eigen bouwwerken en bekendmaakt bij de Vlaamse instellingen en lokale besturen. In de sector gebouwen en de sector openbaar domein van de Vlaamse overheid kan daarvoor onderzocht worden hoe het bestaande publiek toegankelijke patrimonium optimaal toegankelijk kan gemaakt worden;
 - 3° ervoor te zorgen dat Inter over de noodzakelijke middelen kan beschikken om de toebedeelde taken efficiënt en effectief uit te voeren;

- 4° de regelgeving over de toegankelijkheid van openbare gebouwen te evalueren en bij te sturen, rekening houdend met de aanbevelingen in het Evaluatieonderzoek Vlaamse Toegankelijkheidsverordening en de bespreking in de hoorzitting in het Vlaams Parlement van 24 juni 2020. Daarbij kan de Vlaamse overheid gebruikmaken van een combinatie van de volgende middelen:
- a) de Toegankelijkheidsverordening blijft het centrale instrument om de toegankelijkheid van openbare gebouwen te realiseren, maar moet inhoudelijk-technisch worden bijgestuurd om onjuiste interpretaties en procedurefouten te vermijden;
 - b) het toepassingsgebied van de Toegankelijkheidsverordening blijft gefocust op publiek toegankelijke gebouwen en daaraan gelieerde buitenomgevingen. De regelgeving hoeft niet uitgebreid te worden met private wooneenheden, omdat daarvoor wordt ingezet op bewustmaking, sensibilisering en het delen van goede praktijken;
 - c) specifieke aandacht die nodig is om verschillende doelstellingen op elkaar af te stemmen en met elkaar te verzoenen, bijvoorbeeld die voor toegankelijkheid, erfgoed, energie-efficiëntie en veiligheid;
 - d) om ervoor te zorgen dat de Toegankelijkheidsverordening binnen het toepassingsgebied in de praktijk tot betere resultaten leidt, wordt er intensieve samenwerking met specifieke beleidsdomeinen en sectoren opgezet. Het is daarbij evenwel niet de bedoeling om van bovenaf en op een centraal gestuurde wijze nieuwe verplichtingen op te leggen per beleidsdomein of per sector. Daarbij kunnen de normen worden geëvalueerd en zo nodig worden aangepast;
 - e) er wordt onderzocht in hoeverre er per beleidsdomein en per sector, in overleg, een duidelijk ambitieniveau op maat kan worden vastgelegd;
 - f) de uitkomsten op het terrein – met name een betere en universele toegankelijkheid bij de ingebruikname – zijn daarbij essentieel en moeten de toetssteen vormen van een betere regelgeving over toegankelijkheid;
 - g) een mogelijk te onderzoeken hefboom is het gebruik van sectorspecifieke labeling;
 - h) er kan ook nagegaan worden hoe de al bestaande toegankelijkheidslabels kunnen worden omgevormd tot een eenvormig en transversaal toegankelijkheidslabel, rekening houdend met de eigenheid van elk domein;
- 5° het principe van het universeel ontwerp meer ingang te laten vinden bij het ontwerpen en het uittekenen van de bouwplannen. De volgende uitgangspunten zijn daarbij van belang:
- a) voor de opmaak van goede plannen is duidelijke regelgeving noodzakelijk. Ontwerpers kunnen anderzijds ook de mogelijkheid krijgen om een afwijkend voorstel te doen. Inter kan daarover een advies leveren op basis van de doelmatigheid en de kwaliteit van het voorstel, maar de vergunningverlenende overheid neemt de eindbeslissing. Op die manier blijft een kwaliteitsborging gegarandeerd, kan er toch een oplossing gevonden worden in specifieke situaties en kunnen innovatieve technieken gemakkelijker doorgang vinden. Steeds terugkerende afwijkingen kunnen vervolgens ook zo inspirerend zijn dat ze worden opgenomen in de regelgeving, waardoor de regelgeving permanent getoetst en afgestemd wordt op de praktijk;
 - b) er is meer aandacht voor toegankelijkheid nodig in de opleidingen. Ontwerpers en bouwers kunnen meer informatie krijgen tijdens de opleiding over de zeven basisprincipes van universal design. De concrete realisatie daarvan moet door de onderwijsinstellingen en in de desbetreffende opleidingen worden bepaald, en mag niet van bovenaf worden opgelegd;

- c) ontwerpwedstrijden over toegankelijkheid kunnen nuttig zijn om de kennis en het besef over de toegankelijkheid van openbare gebouwen te vergroten, bijvoorbeeld bij studenten interieur, architectuur en productontwerp. De Vlaamse overheid kan samen met Inter en in samenwerking met het beleidsdomein Onderwijs en de organisatoren van de respectieve opleidingen de beste manier bepalen om toegankelijkheid beter te verankeren in de opleidingen. Zo wordt in overleg met de betrokken partners een permanent vormingsaanbod uitgebouwd voor ontwerpers, bouwers en ambtenaren die actief zijn in het werkveld om zo meer expertise op het terrein te realiseren;
- 6° lokale besturen, betrokken ambtenaren, ontwerpers en bouwers beter te ondersteunen in hun opdracht om universele toegankelijkheid in de praktijk te brengen. De volgende uitgangspunten zijn daarbij van belang:
 - a) in overleg met de sectoren wordt een voldoende flankerend instrumentarium uitgebouwd om bouwers, ontwerpers en ambtenaren te ondersteunen in de uitvoering van hun taken. Zo kan er worden gedacht aan een modernisering van het handboek over toegankelijkheid (www.toegankelijkgebouw.be), met een slimme zoekfunctie, performante checklists en een sterk uitgebouwde eerstelijnsdesk;
 - b) er kan een volwaardige toegankelijkheidstoets bij de omgevingsaanvraag worden opgenomen, bijvoorbeeld door het invoeren van een adviesplicht voor bepaalde projecten;
 - c) er zal onderzocht worden hoe bij de fase van de oplevering de controle op toegankelijkheid bij de realisatie van projecten versterkt kan worden;
 - d) er kan onderzocht worden hoe de handhaving op de naleving van de regelgeving en de uitvoering van eventueel opgelegde voorwaarden verbeterd kan worden, rekening houdend met de performantie, de betaalbaarheid (ook voor de lokale besturen) en de haalbaarheid;
- 7° in blijvende monitoring te voorzien zodat de bovenstaande punten die leiden tot de verbetering van de toegankelijkheid van publieke gebouwen en de publieke ruimte, in de praktijk worden gegarandeerd en ingebed in een bredere Vlaamse toegankelijkheidsstrategie, die zal leiden tot de zichtbare en meetbare verbetering van de universele toegankelijkheid in Vlaanderen.

Maurits VANDE REYDE
Inez DE CONINCK
Tinne ROMBOUTS
Andries GRYFFROY
Orry VAN DE WAUWER
Paul VAN MIERT